

Η ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΣΤΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΟ ΧΩΡΟ

Τα πέντε βήματα

Οδηγός για την ετοιμασία
της γραπτής εκτίμησης των κινδύνων
σε μικρές επιχειρήσεις

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας και υγείας στις περισσότερες των περιπτώσεων δεν κοστίζει πολύ. Η αποτυχία όμως στη λήψη απλών μέτρων πρόληψης του κινδύνου μπορεί να κοστίσει πάρα πολύ σε περίπτωση που συμβεί ατύχημα.

- **Εντόπισε τον κίνδυνο στην εργασία**
- **Πρόλαβε το ατύχημα και τις ασθένειες**
- **Αύξησε την παραγωγικότητα**

Εισαγωγή:

Οι περί Διαχείρισης θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2002 (Κ.Δ.Π. 173/2002) προνοούν για την υποχρέωση κάθε εργοδότη και αυτοεργοδοτούμενου προσώπου να προβαίνει σε γραπτή εκτίμηση των κινδύνων στην εργασία καθώς και στη λήψη των μέτρων που απαιτούνται για εξάλειψη ή μείωση τους σε αποδεκτά επίπεδα.

Η εκτίμηση αυτή μπορεί να γίνει από τον ίδιο τον εργοδότη ή από εργοδοτούμενα του άτομα εάν διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και μέσα ή από κατάλληλες εξωτερικές υπηρεσίες ή κατάλληλα πρόσωπα.

Ο οδηγός αυτός έχει σκοπό να βοηθήσει τους εργοδότες μικρών επιχειρήσεων να εκτιμήσουν τους κινδύνους στους χώρους εργασίας

με στόχο τη λήψη μέτρων για την προστασία της ασφάλειας και υγείας των εργοδοτούμενων καθώς και τρίτων προσώπων που μπορεί να επηρεασθούν από τις δραστηριότητές τους.

Τι είναι η εκτίμηση του κινδύνου;

Εκτίμηση του κινδύνου είναι η προσεκτική διερεύνηση και ο εντοπισμός όλων των πηγών κινδύνου μέσα στον εργασιακό χώρο που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σωματική βλάβη ή βλάβη στην υγεία σε πρόσωπα στην εργασία ή και σε τρίτα πρόσωπα.

Στόχος της εκτίμησης κινδύνου είναι να διασφαλισθεί ότι έχουν ληφθεί όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε κανένα πρόσωπο να μην κινδυνεύει να τραυματιστεί ή να αρρωστήσει εξ' αιτίας της εργασίας του.

Με ποιο τρόπο διεξάγεται η εκτίμηση του κινδύνου στον εργασιακό χώρο;

Η διαδικασία εκτίμησης του κινδύνου αποτελείται από πέντε βήματα που περιγράφονται στη συνέχεια.

Τα πέντε βήματα:

ΒΗΜΑ 1ο

Εντοπισμός των πηγών κινδύνου

Εξέτασε προσεκτικά το χώρο εργασίας και προσπάθησε να εντοπίσεις τι θα μπορούσε να θεωρηθεί ως πηγή κινδύνου και αιτία πρόκλησης βλάβης στην υγεία. Αγνόησε τις ασήμαντες πηγές και συγκεντρώσου σε εκείνες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σοβαρή βλάβη σε πρόσωπα στην εργασία ή σε τρίτα πρόσωπα. Τέτοιες πηγές είναι κινούμενα μέρη μηχανημά-

των, σημεία εκπομπής επικινδύνων ουσιών, σκόνης, θορύβου, ακτινοβολίας, εργασία σε ύψος, κ.λπ.

Ζήτησε τις απόψεις των εργοδοτούμενων σου ή των αντιπροσώπων τους, γιατί αυτοί γνωρίζουν τις συνθήκες εργασίας καλύτερα από όλους και μπορεί να έχουν ήδη εντοπίσει πηγή κινδύνου που να μην είναι άμεσα ορατή ή ανιχνεύσιμη.

Μελέτα τις οδηγίες των κατασκευαστών εξοπλισμού ή τα Δελτία Δεδομένων των υλικών που χρησιμοποιείς. Θα σε βοηθήσουν να εντοπίσεις πηγές κινδύνου.

Τα δεδομένα της επιχείρησης για ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες που συνέβησαν στο παρελθόν μπορούν επίσης να σε βοηθήσουν στον εντοπισμό των πηγών.

ΒΗΜΑ 2ο

Εντοπισμός των προσώπων και του τρόπου με τον οποίο μπορεί να επηρεασθούν

Εντόπισε τα πρόσωπα στα οποία υπάρχει πιθανότητα να προκληθεί σωματική βλάβη ή βλάβη στην υγεία.

Θα πρέπει να λαμβάνονται ιδιαίτερα υπόψη νεαρά πρόσωπα, έγκυες, γαλουχούσες μητέρες.

Επίσης να λαμβάνονται υπόψη:

- Μη εργοδοτούμενα πρόσωπα που πιθανό να ευρίσκονται στο χώρο εργασίας, όπως τεχνικοί επιδιόρθωσης, συντήρησης, εργολάβοι, εργάτες καθαρισμού, επισκέπτες κ.λπ.
- Πολίτες και τρίτα πρόσωπα, άλλοι εργοδότες ή αυτοεργοδοτούμενα πρόσωπα με τα οποία μοιράζεσαι τους χώρους εργασίας και που πιθανό να επηρεασθούν από τις δικές σου δραστηριότητες.

ΒΗΜΑ 3ο

Αξιολόγηση των κινδύνων και λήψη απόφασης για την αποτελεσματικότητα των υφισταμένων μέτρων πρόληψης

Αξιολόγησε την πιθανότητα πρόκλησης βλάβης από κάθε πηγή κινδύνου. Στη διαδικασία αυτή πιθανό να απαιτηθούν και μετρήσεις. Με βάση την αξιολόγηση αυτή αποφάσισε κατά πόσο επιβάλλεται ή όχι να ληφθούν επιπρόσθετα μέτρα για να μειωθεί ακόμα περισσότερο ο κίνδυνος ή να εξαλειφθεί.

Έχε υπόψη σου ότι μετά τη λήψη όλων των μέτρων, κάποιοι κίνδυνοι παραμένουν γι' αυτό θα πρέπει να αποφασίσεις αν αυτοί οι παραμένοντες κίνδυνοι είναι τόσο χαμηλοί που μπορούν να γίνουν αποδεκτοί ή όχι.

Παροχή κατάλληλης εκπαίδευσης, πληροφόρησης και καθοδήγησης καθώς και σωστή οργάνωση των διαδικασιών συμπληρώνουν τα μέτρα για ικανοποιητικό έλεγχο των κινδύνων.

ΒΗΜΑ 4ο

Λήψη μέτρων

Κατά τη λήψη των πρόσθετων μέτρων βεβαιώσου ότι τηρούνται όλες οι πρόνοιες της Νομοθεσίας για Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία καθώς και οι αρχές Καλής Βιομηχανικής Πρακτικής.

Εφάρμοσε τις ακόλουθες αρχές για έλεγχο του κινδύνου:

- Επιλογή του ακίνδυνου ή λιγότερο επικίνδυνου
- Απομόνωση της πηγής κινδύνου (π.χ. εγκαθιστώντας προστατευτικά καλύμματα)
- Οργάνωση της εργασίας ώστε να μειώνεται η έκθεση στην πηγή κινδύνου
- Χρήση Προσωπικού Προστατευτικού Εξοπλισμού
- Προμήθεια κατάλληλων διευκολύνσεων (π.χ. μέσα καθαρισμού)

Συνήθως δεν μπορούν να επιλυθούν άμεσα όλα τα προβλήματα. Γι' αυτό κατάρτισε πρόγραμμα ενεργειών με βάση προτεραιότητες.

ΒΗΜΑ 5ο

Επανεκτίμηση

Η εκτίμηση των κινδύνων στον εργασιακό χώρο δεν γίνεται μια για πάντα.

Κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα είναι απαραίτητο να επαναλάβεις τη διαδικασία της εκτίμησης των κινδύνων για να βεβαιωθείς ότι τα μέτρα πρόληψης συνεχίζουν να είναι αποτελεσματικά ή ότι απαιτούνται πρόσθετα μέτρα.

Η επανεκτίμηση πιθανό να απαιτείται όταν στο χώρο εργασίας προστεθούν νέες πηγές κινδύνου που είναι αποτέλεσμα αλλαγών, προσθηκών νέου εξοπλισμού, χρήσης νέων ουσιών, εισαγωγής νέων μεθόδων εργασίας, κ.λπ. ή λόγω βελτίωσης του επιπέδου γνώσης.

Να έχεις υπόψη σου ότι:

Ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να καταγράψει όλες τις πηγές κινδύνου που έχουν εντοπισθεί. Εάν εργοδοτεί πέντε ή περισσότερα πρόσωπα πρέπει να καταχωρήσει σε σχετικό αρχείο τις πηγές κινδύνου που έχουν καταγραφεί και επιπλέον τα στοιχεία των προσώπων που διεξήγαγαν την εκτίμηση κινδύνου, τα αποτελέσματα της διαδικασίας εκτίμησης των κινδύνων, τα μέτρα που καθορίστηκαν και τα πρόσωπα που κινδυνεύουν.

ΤΑ ΠΕΝΤΕ ΒΗΜΑΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΥΠΕΥΘΥΝ ΠΡΟΣΩΠΑ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΠΑΝΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
Στοιχεία Επιχείρησης	Όνομα, ημερομηνία εκτίμησης του κινδύνου	Ημερομηνία που πρέπει να γίνει επαναξιολόγηση

ΒΗΜΑ 1ο	ΒΗΜΑ 1ο	ΒΗΜΑ 3ο	ΒΗΜΑ 4ο	ΒΗΜΑ 5ο
ΠΗΓΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΙΝΔΥΝΕΥΟΥΝ	ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	ΛΗΨΗ ΜΕΤΡΩΝ	ΕΠΑΝΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
<ul style="list-style-type: none"> • Κινούμενα μέρη μηχανημάτων • Πυρκαγιά (εύφλεκτες ουσίες) • Επικίνδυνες ουσίες (π.χ. οξέα) • Ηλεκτρισμός (π.χ. φθαρμένα καλώδια) • Θόρυβος, δονήσεις • Σκόνης • Αναθυμιάσεις • Ακτινοβολία • Εκτίναξη υλικών • Εργασία σε ύψος • Ολισθηρά δάπεδα • Χειρωνακτική διακίνηση φορτίων • Κακός φωτισμός • Χαμηλή / ψηλή θερμοκρασία • Οχήματα • ..... • 	<ul style="list-style-type: none"> • Προσωπικό γραφείου • Προσωπικό συντήρησης/καθαρισμού • Εργολάβοι • Χειριστές • Άτομα που μοιράζονται τον ίδιο χώρο εργασίας • Άτομα με ειδικές ανάγκες • Ανεπίδοτο ή άπειρο προσωπικό • Νέοι και ηλικιωμένοι • Έγκυες, λεχώνες, γαλουχούσες • Άτομα με ιατρικό ιστορικό ή που παίρνουν φάρμακα που αυξάνουν την ευπάθεια • Επισκέπτες • Πολίτες • ..... • 	<p>Έλεγε κατά πόσο τα υφιστάμενα μέτρα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξαλείφουν ή μειώνουν τον κίνδυνο • Συμμορφώνεται με την υφιστάμενη νομοθεσία • Είναι σύμφωνο με αναγνωρισμένα πρότυπα • Ικανοποιούν τις αρχές της καλής πρακτικής 	<p>Βεβαιώσου ότι τα μέτρα που θα λάβεις είναι σύμφωνα με τις ακόλουθες αρχές:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καταπολέμηση του κινδύνου στην πηγή • Χρήση της λιγότερο επικίνδυνης επιλογής • Αποκλεισμός της πρόσβασης προς την πηγή κινδύνου • Κατάλληλη οργάνωση της εργασίας για μείωση του κινδύνου • Χρήση κατάλληλων μέσων Προσωπικού Προστατευτικού Εξοπλισμού • Παροχή κατάλληλων διευκολύνσεων • Παροχή πληροφόρησης, οδηγιών και εκπαίδευσης 	<p>Γίνεται από καιρό σε καιρό και όποτε υπάρξουν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τροποποιήσεις σε εξοπλισμό, υλικά, κ.λπ. • Εισαγωγή νέου εξοπλισμού • Αλλαγές στην οργάνωση εργασίας • Πληροφόρηση από τη διερεύνηση ατυχημάτων και περιστατικών • Βελτίωση του επιπέδου γνώσης